

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 11-03-2016

Sekretarz Stanu
Stanisław Szwed

DDP.II.053.14.2016.NK

Pan
Marian Borkowski

Odpowiadając na złożoną przez Pana w dniu 22 grudnia 2015 r. petycję, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w zakresie swojej właściwości, przedstawia następujące stanowisko.

W sprawie obniżenia i zrównania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 62 lat, uprzejmie informuję, że na mocy przepisów ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637) od dnia 1 stycznia 2013 r. rozpoczął się proces stopniowego podwyższania i zrównywania dla obu płci powszechnego wieku emerytalnego do poziomu 67 lat. Zastosowana reguła podwyższenia wieku emerytalnego sprawia, że wskazaną granicę wieku emerytalnego mężczyzn osiągnięte zostaną w 2020 r., natomiast w przypadku kobiet w 2040 r.

Natomiast w dniu 30 listopada 2015 r. do Sejmu RP wpłynął przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, który przewiduje przywrócenie wieku emerytalnego wynoszącego dla kobiet co najmniej 60 lat oraz dla mężczyzn co najmniej 65 lat, likwidacji emerytury częściowej a także powrót do rozwiązania zgodnie z którym objęcie ubezpieczonego gwarancją otrzymania najniższego świadczenia emerytalnego byłoby uzależnione od osiągnięcia zróżnicowanego ze względu na płeć okresu składkowego i nieskładkowego.

W uzasadnieniu do prezydenckiego projektu ustawy szczególny nacisk położono na fakt, że przy ustalaniu powszechnego wieku emerytalnego konieczne jest rozpatrzenie szeregu czynników, które uwzględnić będą zarówno biologiczne uwarunkowania procesu starzenia

się, tak aby w sposób najbardziej miarodajny określić granice wieku, w którym ubezpieczeni stają się przeważnie niezdolni do normalnie wydajnej pracy, jak również zachowania proporcji pomiędzy okresem ubezpieczenia (pracy), a okresem pobierania świadczenia (wypoczynku) w taki sposób aby okres wypoczynku nie zaczynał się ani zbyt późno, bo wtedy ubezpieczony nie ma możliwości korzystania z wypoczynku, ani zbyt wcześnie, bo wówczas koszt ubezpieczenia emerytalnego byłby zbyt wysoki. Pozostałe czynniki, które należy uwzględnić przy wyznaczaniu wieku emerytalnego to sytuacja na rynku pracy oraz uwzględnienie sytuacji finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ponadto, w przedłożonym projekcie przewidziane jest utrzymanie na stałe obecnie występującego zróżnicowania powszechnego wieku emerytalnego. Zróżnicowanie wieku w zależności od płci osoby ubezpieczonej Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. K 63/07, uznał za zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

W przywołanym orzeczeniu Trybunał orzekł o zgodności z art. 32 i art. 33 Konstytucji przewidzianego w art. 24 ust. 1 ustawy FUS (w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 11 maja 2012 r.) zróżnicowania wieku emerytalnego według kryterium płci (kobiety - 60 lat, mężczyźni - 65 lat) w grupie ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (czyli osób objętych tzw. nowym systemem emerytalnym).

Trybunał przyjął bowiem, że zróżnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn nie dyskryminuje kobiet, lecz jest przejawem uprzywilejowania wyrównawczego, uzasadnionego tym, że przemiany, które powodują zrównywanie społecznej pozycji obu płci, nie zostały jeszcze zakończone i również obecnie można mówić o występowaniu, choć w mniejszym stopniu niż wcześniej, różnic społecznych mających swe źródło w roli, jaką pełnią kobiety w tradycyjnym modelu rodziny.

Trybunał uznał także, że zróżnicowanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn jest zgodne z zasadą sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji), która w odniesieniu do omawianych relacji nakazuje uwzględnianie odmiennej sytuacji kobiet w społeczeństwie. Swoista pod wieloma względami społeczna pozycja kobiet i obiektywne różnice natury biologicznej tworzą konstytucyjne uzasadnienie wprowadzania szczególnych rozwiązań dotyczących kobiet w porównaniu z mężczyznami.

Nad przedłożonym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektem ustawy pracuje obecnie Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. W dniu 12 stycznia 2016 r. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP przeprowadziła wysłuchanie publiczne dotyczące przedstawionego projektu ustawy. Podczas wysłuchania przedstawiciele Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz Ogólnopolskiego Forum Związków Zawodowych

zglaszali min. postulaty powiązania prawa do przejścia na emeryturę z osiągnięciem określonego stażu pracy.

Wskazać ponadto należy, że kwestie warunków nabycia prawa do emerytury a w szczególności wieku emerytalnego były w dniu 12 lutego br. przedmiotem dyskusji Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych Rady Dialogu Społecznego. Rada Dialogu Społecznego jest nowopowstałą instytucją, która zastąpiła działającą od 1994 r. Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Stanowi ona forum dialogu trójstronnego w Polsce i współpracy strony pracowników, pracodawców oraz strony rządowej, funkcjonującą na poziomie centralnym. W najbliższym czasie mają odbyć się następne spotkania zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem będą min. kwestie wieku emerytalnego. Celem tych obrad będzie przedyskutowanie kwestii wieku emerytalnego i rekomendowanie optymalnego rozwiązania legislacyjnego w tym zakresie.

Ostateczna decyzja o kształcie proponowanych rozwiązań w zakresie wieku emerytalnego oraz o ewentualnym terminie wejścia w życie projektowanych przepisów podjęta zostanie przez Sejm RP.

W sprawie ustaw weryfikacyjnych zawodów psychologa, informuję, że aktualnie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeprowadzana jest analiza przepisów ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r. Nr 73, poz.763, z późn. zm.), zwanej też dalej „ustawą”, jak również dotychczasowych prac nad zmianą jej przepisów. Obecnie, mimo że ustawa jest obowiązującym aktem prawnym, nie jest możliwe uzyskanie prawa wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu art. 7 ustawy, które powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów prowadzoną przez jedną z jednostek organizacyjnych samorządu zawodowego psychologów, tj. Regionalną Izbę Psychologów. Samorząd zawodowy psychologów nie został bowiem powołany, a co za tym idzie, nie funkcjonują organy samorządu uprawnione do przeprowadzania procedury wpisu na listę psychologów.

Należy mieć jednak na względzie, że niezależnie od powyższego, wykonywanie szczególnie wrażliwych obszarów działalności psychologa podlega odrębnym regulacjom prawnym, których celem jest zagwarantowanie odpowiedniej jakości usług psychologicznych oraz odpowiedniego poziomu profesjonalnego osób, które je świadczą. Przykładem tego typu regulacji jest ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1418), zwana też dalej „o.z.s.s.u.”. Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 o.z.s.s.u. w skład opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów wchodzi specjaliści

w zakresie psychologii, pedagogiki, pediatrii, medycyny rodzinnej, chorób wewnętrznych, psychiatrii oraz psychiatrii dzieci i młodzieży. Trzeba mieć przy tym na względzie, że w myśl przepisu art. 8 ust. 3 o.z.s.s.u., jako specjalista w zakresie psychologii w opiniodawczym zespole sądowych specjalistów, może być zatrudniona osoba, która ukończyła wyższe studia z zakresu psychologii w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub ukończyła zagraniczne studia z zakresu psychologii uznane w Rzeczypospolitej Polskiej oraz która posiada co najmniej 3-letni staż pracy w poradnictwie rodzinnym lub z młodzieżą społecznie niedostosowaną albo 3-letnią praktykę kliniczną. W ustawie o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów zrezygnowano zatem z wymogu posiadania prawa wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów i zastąpiono go wymogiem uzyskania odpowiedniego wykształcenia, a także doświadczenia zawodowego.

Podobne wymagania przewidywało nieobowiązujące już w obecnym stanie prawnym rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2001 r. w sprawie organizacji i zakresu działania rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 97, poz. 1063, z późn. zm.). Zakładało ono w § 8 ust. 2, że psychologiem w rodzinnym ośrodku diagnostyczno-konsultacyjnym mogła być osoba mająca dyplom ukończenia wyższych studiów magisterskich z zakresu psychologii oraz co najmniej 3-letni staż pracy w poradnictwie rodzinnym lub z młodzieżą społecznie niedostosowaną. Posiadanie prawa wykonywania zawodu psychologa w rozumieniu ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie było więc warunkiem zatrudnienia w ww. ośrodkach.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach informuję, iż sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

